

tijdlijn van het NT (2)

Jezus' leven

20 april 2023
Rotterdam

terugblik & samenvatting (1)

de volheid van de tijd

⁴ Maar toen de volheid van de tijd kwam,
zond God zijn Zoon,
geworden uit een vrouw,
geworden onder de wet...

= de termijn was bezig te verstrijken >

ΟΤΕ	ΔΕ	ΗΛΘΕΝ	ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ	ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	ΕΞΑΠΕΣΤΕΙΛΕΝ	Ο ΘΕΟΣ
toen	echter	-(het)-kwam	de compleet-making	van-de tijd	-(hij)-delegeert	de God
toen	Maar	gekomen was	de volheid	des tijds	heeft... ..uitgezonden	_ God

ΤΟΝ ΥΙΟΝ	ΑΥΤΟΥ	ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ	ΕΚ	ΓΥΝΑΙΚΟΣ	ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ	ΥΠΟ ΝΟΜΟΝ
de Zoon	van-hem	wordende~	van-uit	vrouw	wordende~	onder wet
_ Zoon	zijn	geboren	uit	een vrouw	geboren	onder de wet

"het Koninkrijk is nabijgekomen..."

Mat.3:2; 4:17; 10:7

"de tijd is vervuld!"

Mar.1:15

"weet dat het Koninkrijk Gods nabijgekomen is"

Luc.10:11

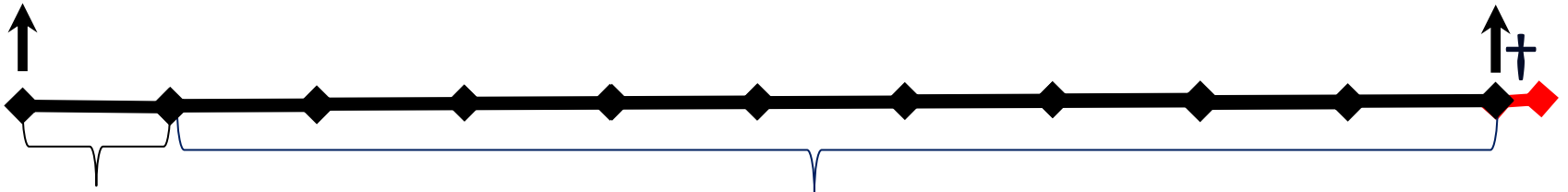
enzovoort...

terugblik & samenvatting (2)

de zeventig jaarweken

**het woord gaat uit
om Jeruzalem te
herbouwen**

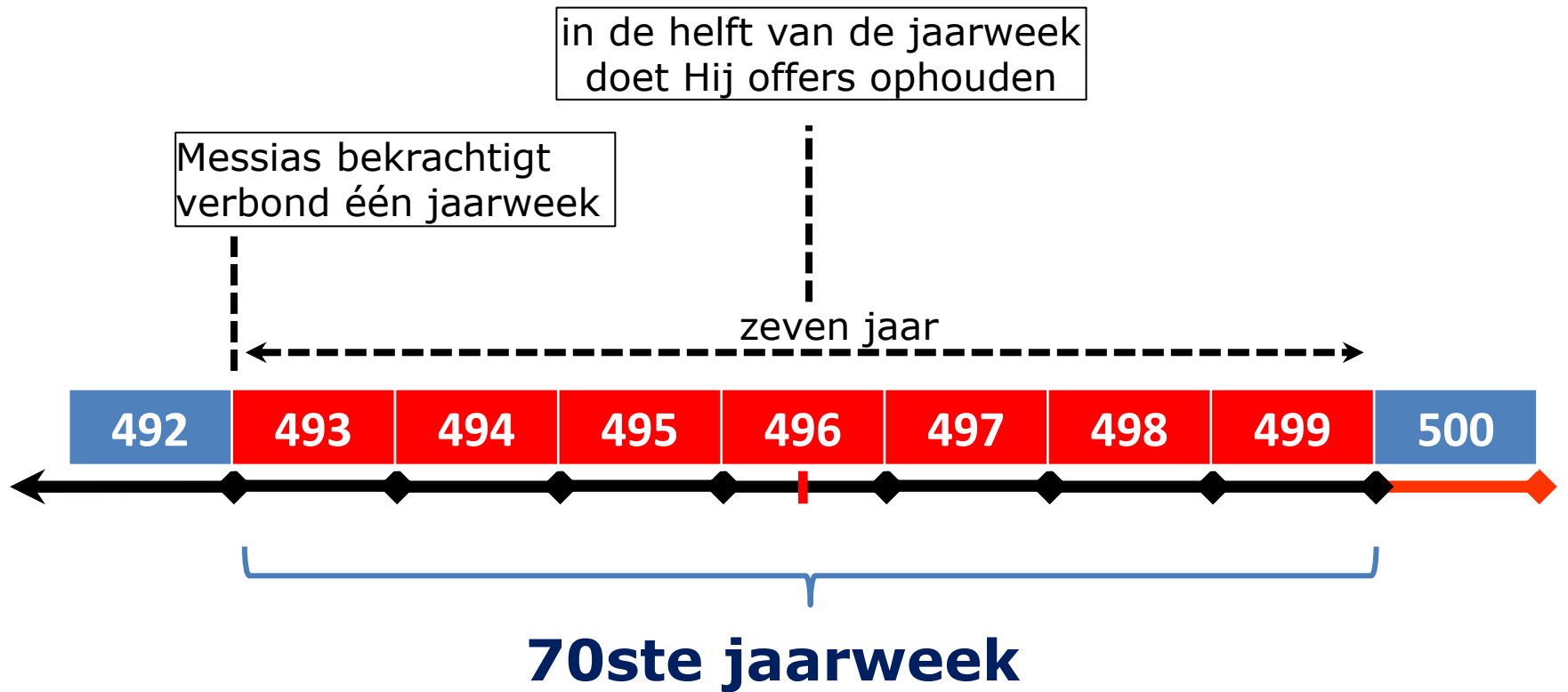
**Messias,
vorst**

**7 jaarweken
herbouw stad**

**62 resterende
jaarweken**

69 jaarweken

terugblik & samenvatting (3)

de veertig jaren

Jezus' generatie (= 40 jaar) zou het teken krijgen van Jona de profeet (Mat.12:39-41)

- drie dagen en drie nachten in het hart van het land (Jeruzalem) begraven zijn
- daarna de prediking van de omkeer van de stad in 40 dagen (lees: 40 jaar; Num.14:33,34)
- Jeruzalems omkeer 70 AD
Jezus' dood 30 AD

"het teken van
Jona"

- 30 AD

veertig jaren

- 40 dagen = 40 jaar
Num.14:34
- "dit geslacht"
Hebr.3:9,10

Jeruzalem
verwoest

- 70 AD

Volgens de Talmoed heeft God vóór de verwoesting van de Jeruzalem in 70 AD 40 jaar lang dagelijks voortekenen in de tempel gegeven:

1. het licht van de kandelaar ging spontaan elke nacht uit;
2. de grote deuren van de tempel gingen elke morgen spontaan open.

het tijdstip van
Jezus' geboorte

¹ Het geschiedde nu in die dagen
dat een officieel besluit uitging
bij keizer Augustus...

regeerde van -27 AD tot 14 AD

- in -2 AD zou hij zijn zilveren ambtsjubileum vieren
- de Senaat zou hem de titel 'Pater Patriae' (vader des vaderlands) toekennen

ΕΓΕΝΕΤΟ	ΔΕ	ΕΝ	ΤΑΙΣ	ΗΜΕΡΑΙΣ	ΕΚΕΙΝΑΙΣ	ΕΞΗΛΘΕΝ	ΔΟΓΜΑ
-het-werd~	echter	in	de	dagen	die	-(het)-ging-uit	officieel-besluit
het geschiedde	En	in	_	dagen	die	dat er... ...uitging	een bevel

ΠΑΡΑ	ΚΑΙΣΑΡΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
bij	keizer	Augustus
vanwege	keizer	Augustus

¹ ... dat heel de bewoonde wereld
geregistreerd moest worden.

geen volkstelling maar een 'eed van trouw'
met het oog op het a.s. jubileum

- Jezus' geboorte vond plaats in de
aanloop naar dit jubileum
(± -4 tot -2 AD)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΑΠΟΓΡΑΦΕΣΘΑΙ

Augustus

|geregistreerd-te-worden~

Augustus

dat... ...moest worden ingeschreven

ΠΑΣΑΝ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΝ

alle

de

|bewoonde-wereld~

gehele

het

rijk

2 Deze eerste registratie geschiedde onder bewind van Quirinius van Syrië.

de tweede registratie (en algemene volkstelling) vond volgens Flavius Josephus in 6 AD plaats

- meer dan 6000 Farizeeën weigerden deelname
- bij de eerste registratie was Quirinius nog geen gouverneur/stadhouder (zie SV) naar zaakwaarnemer
- zie [dr. E.L. Martin over Quirinius](#)

ΑΥΤΗ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ	ΠΡΩΤΗ	ΕΓΕΝΕΤΟ	ΗΓΕΜΟΝΕΥΟΝΤΟΣ	ΤΗΣ
deze	registratie	eerste	-(zij)-werd~	van-gouverneur-zijnde	van-het
Deze	inschrijving	voor het eerst	had... ..plaats	toen... ..het bewind... ..voerde	over

ΚΥΡΙΑΚ	ΚΥΡΗΝΙΟΥ
Syrië	Quirinius
Syrië	Quirinius

**de magiërs uit het Oosten
& koning Herodes**

¹ Toen nu Jezus was geboren
in Bethlehem van Judea...

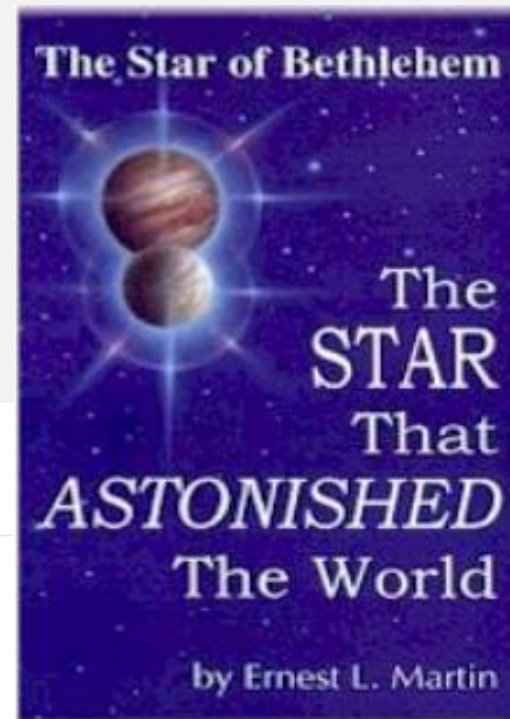
nl. vlak vóór Pesach (Luc.2:8,42)
 ■ maar inmiddels een kleine
 twee jaar verder (> 2:16)

TOY	ΔΕ	ΙΗΣΟΥ	ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ	ΕΝ	ΒΗΘΛΕΕΜ	ΤΗΣ	ΙΟΥΔΑΙΑΣ
van-de	echter	Jezus	geboren-wordende	in	Betlehem	van-het	Judea
Toen	nu	Jezus	geboren was	te	Betlehem	in	Judea

¹ ... in de dagen van Herodes, de koning...

koningschap gangbaar gedateerd op
37 v. Chr. – ~~4 v. Chr.~~

- maar o.a. [dr. E.L. Martin](#) dateert Herodes' dood in januari 1 v. Chr.
- hangt samen de datering van een maansverduistering die Flavius Josephus in verband brengt met Herodes' dood (– 5 of –1 AD)

ΕΝ	ΗΜΕΡΑΙΣ	ΗΡΩΔΟΥ	ΤΟΥ	ΒΑΣΙΛΕΩΣ
in	dagen	van-Herodes	de	koning
in	de dagen	van... ..Herodes	–	koning

¹ ... let op magiërs vanuit het Oosten kwamen in Jeruzalem,

Gr. MAGOI

- Ook genoemd in Daniël (LXX)
- 1:20; 2:2, 10,27; 4:5; 5:7,11,15

ΙΔΟΥ	ΜΑΓΟΙ	ΑΠΟ	ΑΝΑΤΟΛΩΝ	ΠΑΡΕΓΕΝΟΝΤΟ	ΕΙΣ	ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ
neem-waar !	magiërs	van-af	oosten	-(zij)-kwamen-aan~	tot-in	Jeruzalem
zie	wijzen	uit	het Oosten	kwamen	te	Jeruzalem

² die zeiden, waar is
de geboren koning van de Joden?

ΛΕΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΣΤΙΝ

|zeggende waar? |(hij)-is

en vroegen Waar is

Ο ΤΕΧΘΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

de |voortgebracht-wordende koning van-de Joden

de die geboren is Koning der Joden

² ... Want wij namen de ster van Hem waar
en we kwamen om hem te adoreren.

*waren zij op de hoogte van de profetie
van Daniël (70 jaarweken) en de profetie
van Bileam (Num.23:14)?*

ΕΙΔΟΜΕΝ	ΓΑΡ	ΑΥΤΟΥ	ΤΟΝ	ΑΣΤΕΡΑ	ΕΝ	ΤΗ	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΚΑΙ
wij-namen-waar	want	van-hem	de	ster	in	het	oosten	en
wij hebben... ..gezien	Want	zijn	_	ster	in	het	Oosten	en

ΗΛΘΟΜΕΝ	ΠΡΟΚΥΝΗΣΑΙ	ΑΥΤΩ
wij-kwamen	om-te-aanbidden	hem
wij zijn gekomen	om... ..hulde te bewijzen	Hem

17 juni, 2 v. Chr.

samenstand van de twee
helderste sterren:

Jupiter
(=koningsplaneet)
Hebr. Tsedek

en Venus (> vruchtbaarheid)

in sterrenbeeld Leeuw
(=> Juda = de koningsstam)

² ... Want wij namen de ster van Hem waar en we kwamen om hem te adoreren.

vanzelfsprekend waren de magiërs op de hoogte van het astronomisch spektakel in 2. v. Chr.

- maar zij hebben méér gezien (2:9):
- de ster in Mat. 2 is een UFO:
Unidentified Flying Object

ΕΙΔΟΜΕΝ	ΓΑΡ	ΑΥΤΟΥ	ΤΟΝ	ΑΣΤΕΡΑ	ΕΝ	ΤΗ	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΚΑΙ
wij-namen-waar	want	van-hem	de	ster	in	het	oosten	en
wij hebben... ..gezien	Want	zijn	_	ster	in	het	Oosten	en

ΗΛΘΟΜΕΝ	ΠΡΟΚΥΝΗΣΑΙ	ΑΥΤΩ
wij-kwamen	om-te-aanbidden	hem
wij zijn gekomen	om... ..hulde te bewijzen	Hem

het begin van Johannes' optreden

¹ In het vijftiende jaar nu
van de regering van keizer Tiberius...

Tiberius volgde keizer Augustus na diens dood op in 14 AD

- naar twee jaar daarvoor (in 12 AD) werd hij co-regent met hem (zie [Wikipedia](#))
- dit vijftiende jaar van Tiberius is daarmee 26 AD

ΕΝ	ΕΤΕΙ	ΔΕ	ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΩ	ΤΗ	ΗΓΕΜΟΝΙΑ	ΤΙΒΕΡΙΟΥ	ΚΑΙ	ΚΑΡΟ
in	jaar	echter	vijftiende	van-de	regering	van-Tiberius	keizer	
In	jaar	–	het vijftiende	van de	regering	Tiberius	van keizer	

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
 en Herodes viervorst van Galilea
 en zijn broer Filippus een viervorst
 over Iturea en van de landstreek Trachonitus
 en Lysanias viervorst van Abilene,

gouverneur van 26 – 36 n. Chr. >

ΗΓΕΜΟΝΕΥΟΝΤΟΣ

|van-gouverneur-zijnde

toen... ...stadhouder... ...was

ΠΟΝΤΙΟΥ

Pontius

Pontius

ΠΙΛΑΤΟΥ

Pilatus

Pilatus

ΤΗΣ

van-het

over

ΙΟΥΔΑΙΑΣ

Judea

Judea

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
en Herodes viervorst van Galilea
en zijn broer Filippus een viervorst
over Iturea en van de landstreek Trachonitus
en Lysanias viervorst van Abilene,

= Herodes Antipas
zoon van Herodes de Grote
viervorst = tetrarch (= vorst
over een vierde deel) >

ΚΑΙ	ΤΕΤΡΑΡΧΟΥΝΤΟΣ	ΤΗΣ	ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ	ΗΡΩΔΟΥ
en	van-tetrarch-zijnde	van-het	Galilea	Herodes
en	viervorst	over	Galilea	Herodes

¹ ... toen Pontius Pilatus
gouverneur was van Judea
en Herodes viervorst van Galilea
en zijn broer Filippus een viervorst
over Iturea en van de landstreek Trachonitus
en Lysanias viervorst van Abilene,

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΕ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΤΕΤΡΑΡΧΟΥΝΤΟΣ
 van-Filippus echter de broer van-hem |tetrarch-zijnde
 Filippus en _ broeder zijn viervorst

ΤΗΣ ΙΤΟΥΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΑΧΩΝΙΤΙΔΟΣ ΧΩΡΑΣ
 van-het Iturea en van-Trachonitis landstreek
 over Iturea en Trachonitis het land

² onder de hogepriester Annas en Kajafas, kwam een uitspraak van God tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn.

- Annas was hogepriester maar werd in 15 AD. door de Romeinen uit zijn ambt ontheven;
- die vervingen hem (voor Joden onrechtmatig) door zijn schoonzoon Kajafas (van 18-36 AD)

ΕΠΙ	ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ	ΑΝΝΑ	ΚΑΙ	ΚΑΙΑΦΑ
op	hogepriester	Annas	en	Kajafas
onder	de hogepriesters	Annas	en	Kajafas

**het begin van Jezus'
publieke optreden**

²³ En hij, Jezus, was toen hij begon ongeveer dertig jaren.

Hij was een zoon, als gewettigd,
van Jozef, van Eli,

na zijn doop door Johannes

- *vermoedelijk nog in datzelfde jaar als Johannes' met zijn optreden aanving*

KAI	AYTOC	HN	IHCOYC	APXOMENOC	ΩCEI	ΕΤΩΝ	ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ
en	hij	-(hij)-was	Jezus	beginnende~	ongeveer	van-jaren	dertig
En	Hij	was	Jezus	toen Hij optrad	ongeveer	jaar	dertig

²³ En hij, Jezus, was toen hij begon ongeveer dertig jaren.

= of in zijn dertigste levensjaar

- als Jezus in 26 AD ongeveer 30 jaar oud is dan is Hij geboren in -4 AD

KAI	AYTOC	HN	IHCOYC	APXOMENOC	ΩCEI	ΕΤΩΝ	ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ
en	hij	-(hij)-was	Jezus	beginnende~	ongeveer	van-jaren	dertig
En	Hij	was	Jezus	toen Hij optrad	ongeveer	jaar	dertig

0	-4 AD	geboorte Jezus	
1	-3 AD		
2	-2 AD	komst magiërs/ vlucht naar Egypte	17 juni conjunctie Venus-Jupiter
3	-1 AD	terugkeer naar Nazareth	dood Herodes
4	1 AD		
5	2 AD		
6	3 AD		
7	4 AD		
8	5 AD		
9	6 AD		
10	7 AD		
11	8 AD		
12	9 AD	twalfjarige Jezus naar de tempel	
13	10 AD		
14	11 AD		
15	12 AD		Tiberius wordt co-regent naast Augustus
16	13 AD		
17	14 AD		keizer Augustus sterft
18	15 AD		
19	16 AD		
20	17 AD		
21	18 AD		
22	19 AD		
23	20 AD		
24	21 AD		
25	22 AD		
26	23 AD		
27	24 AD		
28	25 AD		
29	26 AD	Jezus' doop in de Jordaan, "ongeveer 30 jaar oud"	15e regeringsjaar keizer Tiberius

**de duur van Jezus'
publieke bediening**

⁶ En hij sprak deze gelijkenis:
iemand had een vijgenboom
die in zijn wijngaard was geplant...

*zowel de vijgeboom als de wijngaard
zal een bekend beeld van Israël*

ΕΛΕΓΕΝ	ΔΕ	ΤΑΥΤΗΝ	ΤΗΝ	ΠΑΡΑΒΟΛΗΝ	ΕΥΚΗΝ	ΕΙΧΕΝ	ΤΙΣ
-hij-zei	echter	dit	het	vergelijkingsverhaal	vijgenboom	-(hij)-had	iemand
Hij sprak	En	deze	–	gelijkenis	een vijgeboom	bezat	iemand

ΠΕΦΥΤΕΥΜΕΝΗΝ	ΕΝ	ΤΩ	ΑΜΠΕΛΩΝΙ	ΑΥΤΟΥ
°geplant-zijnde~	in	de	wijngaard	van-hem
die... ..was geplant	in	–	wijngaard	zijn

⁶ ... en hij kwam om vrucht daarin te zoeken
en hij vond niets.

ΚΑΙ	ΗΛΘΕΝ	ΖΗΤΩΝ	ΚΑΡΠΟΝ	ΕΝ	ΑΥΤΗ	ΚΑΙ	ΟΥΧ	ΕΥΡΕΝ
en	-hij-kwam	zoekende	vrucht	in	haar	en	niet	-hij-vond
en	hij kwam	om... ..te zoeken	vrucht	(1/2) daaraan	(2/2)	en	er geen	vond

7 Hij nu zei tegen de wijngaardenier:
 Let op! **Sinds drie jaren**
kom ik vrucht zoeken in deze vijgenboom...

*verwijst naar de duur van Jezus'
 bediening tot dusver*

ΕΙΠΕΝ	ΔΕ	ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΝ	ΙΔΟΥ	ΤΡΙΑ	ΕΤΗ	ΔΦ
hij-zei	echter	naar-toe	de	wijngaardenier	neem-waar !	drie	jaren	van-af
hij zeide	En	tot	de	wijngaardenier	Zie	drie	jaar	het is nu al

ΟΥ	ΕΡΧΟΜΑΙ	ΖΗΤΩΝ	ΚΑΡΠΟΝ	ΕΝ	ΤΗ	ΚΥΚΛῳ	ΤΑΥΤῃ
dat	ik-kom~	zoekende	vrucht	in	de	vijgenboom	deze
dat	ik... ..kom	zoeken	vrucht	aan	_	vijgeboom	deze

7 ... en ik vind niets. Hak haar om! (...)

ΚΑΙ	ΟΥΧ	ΕΥΡΙΣΚΩ	ΕΚΚΟΨΟΝ	[ΟΥΝ]	ΑΥΤΗΝ	ΙΝΑΤΙ	ΚΑΙ	ΤΗΝ	ΓΗΝ
en	niet	ik-vind	-hak-om !	dan	haar	opdat waarom?	ook	de	aarde
en	niet	ik vind ze	Hak... ..om	_	hem	Waarom	_	de	grond

ΚΑΤΑΡΓΕΙ

zij-maakt-onproduktief

zou hij... ..nutteloos beslaan

⁸ Hij antwoordde echter en zei tegen hem:
laat haar ook dit jaar
 terwijl ik rondom haar zal spitten
 en bemestingen zal werpen.

= *het vierde jaar*

Ο	ΔΕ	ΑΠΟΚΡΙΘΕΙΣ	ΛΕΓΕΙ	ΑΥΤΩ	ΚΥΡΙΕ	ΑΦΕΣ	ΑΥΤΗΝ	ΚΑΙ
degene	echter	antwoordende	hij-zegt	tot-hem	heer!	laat!	haar	ook
Hij	–	antwoordde	en zeide	tot hem	Heer	laat... ..staan	hem	nog

ΤΟΥΤΟ	ΤΟ	ΕΤΟΣ	ΕΩΣ	ΟΤΟΥ	ΣΚΑΨΩ	ΠΕΡΙ	ΑΥΤΗΝ	ΚΑΙ
dit	het	jaar	tot	dat-ook	dat-ik-zal-spitten	rondom	haar	en
dit	–	jaar	eerst	nog eens	ik zal... ..graven	omheen	er	en

9 En indien zij inderdaad
in het vervolg vrucht zal dragen...
- maar indien niet,
dan zul je haar zeker omhakken.

zoals uiteindelijk ook zou gebeuren

KAN	MEN	POIHCH	KAPTON	EIC	TO	MEΛΛON
en-indien	inderdaad	dat-zij-zal-maken	vrucht	tot-in	het	op-het-punt-staande
en indien	dan is het goed	hij... ...draagt	vrucht	in	het	komende jaar

ΕΙ	ΔΕ	ΜΗ	ΓΕ	ΕΚΚΟΥΕΙC	ΑΥΤΗΝ
indien	echter	toch-niet	zéker	jij-zal-omhakken	haar
(1/2) anders	maar	(2/2)	dan	moet gij... ...omhakken	hem

4x Pascha

Het Johannes-evangelie spreekt van vier keer Pascha tijdens Jezus' publieke bediening;

1. Johannes 2:13 – Pascha

Het Johannes-evangelie spreekt van vier keer Pascha tijdens Jezus' publieke bediening;

1. Johannes 2:13 – Pascha

2. Johannes 5:1

- aantekening: dit feest was ná december (Joh.4:35) maar vóór het Pascha van Johannes 6:4 zodat er hoe dan ook nog een tussenliggend Pascha is geweest:
- geen tempelfeesten ná december en vóór april

Het Johannes-evangelie spreekt van vier keer Pascha tijdens Jezus' publieke bediening;

1. Johannes 2:13 – Pascha

2. Johannes 5:1

- aantekening: dit feest was ná december (Joh.4:35) maar vóór het Pascha van Johannes 6:4 zodat er hoe dan ook nog een tussenliggend Pascha is geweest:
- geen tempelfeesten ná december en vóór april

3. Johannes 6:4 – Pascha

Het Johannes-evangelie spreekt van vier keer Pascha tijdens Jezus' publieke bediening;

1. Johannes 2:13 – Pascha

2. Johannes 5:1

- aantekening: dit feest was ná december (Joh.4:35) maar vóór het Pascha van Johannes 6:4 zodat er hoe dan ook nog een tussenliggend Pascha is geweest:
- geen tempelfeesten ná december en vóór april

3. Johannes 6:4 – Pascha

4. Johannes 18:28 – Pascha

26 AD

Jezus' doop/zalving

27 AD

Jezus' eerste Pascha

28 AD

Jezus' tweede Pascha

29 AD

Jezus' derde Pascha

30 AD

Jezus' vierde en
laatste Pascha

3,5 jaar